

necessarium admittere in Deo: nunquid enim intellectus diuinus potest comparare suam essentiam ad creaturam, ex qua comparatione resultat relatio rationis? ergo ex illa cognitione diuina resultat ens rationis.

Secund.

Secundo. Deus cognoscit entia rationis, ergo & facit. Respondet Ruuius, negando consequentiam. Sed instabo iuxta communem opinionem de fabricatione entis rationis: Ens rationis nullum aliud esse habet, quam cognosci ab intellectu, ipsiq; obijci, ergo qui potest cognoscere ens rationis, potest & facere: sed secundum aduersarios, potest Deus illud cognoscere, ergo & facere; fundamentum enim cur negent Deum posse efficere entia rationis, est, quia si Deus ea faceret, aliter cognosceret res, quam sunt: sed nunquid etiam hac ratio valeat contra ipsos concedentes Deum ea cognoscere? Si enim ea cognoscat, etiam si non faciat, semper dicitur cognoscere res aliter quam sint.

Tertii.

Tertio. Distingue ea, quæ non sunt distincta, est facere ens rationis: sed Deus primum facit, ergo & secundum: primum quidem, quia distinguit suam voluntatem à suo intellectu: suam iustitiam à sua misericordia. Respondet Ruuius Deum illa distinguere quasi virtualiter & fundamentaliter, non verò actualiter. Verum sic insto, nunquid Deus actualiter cognoscit suam voluntatem non esse suum intellectum? suam iustitiam non esse suam misericordiam? proindeq; distinguit actualiter ea quæ de se non sunt distincta? actualiter, inquam, actualitate rationis, quamuis non actualitate rei, ergo actualiter facit ens rationis.

S. Thomas videtur esse pro nostra resolutione.

Quòd si volerimus trahere D. Thomam in nostram opinionem, eius de hac re manifestissimum testimonium adducemus *ex 1. p. q. 15. a. 2. ad 3.* vbi sic ait. Huiusmodi respectus quibus multiplicatur idæ, non causantur à rebus, sed ab intellectu Diuino comparante essentiam suam ad res. Vnde infertur, quòd quandoquidem distinctio idærum in Deo non est realis, sed tantummodò relatio rationis: idè quia Deus (ex mente D. Th.) talem causat distinctionem, efficit quoque ens rationis.

Resp. Ruuij.

Ruuius respondet ad testimonium D. Th. aitque intelligi D. Th. de distinctione virtuali, non verò de actuali. Veruntamen nullius momenti est dicta responsio; ex ipsa enim præfata doctrina D. Th. nihil noui diceret, immò foret ridicula; nam etsi Deus nullo modo cogitaret de suis idæis, earumq; distinctione, non desinerent tamen distingui inter se virtualiter, & fundamentaliter: sicut licet non cognosceret, quòd distingueret sua attributa, illa tamen non desinerent distingui inter se virtualiter, & fundamentaliter: D. autè Thomas addit aliquid supra, & dicit quòd multiplicatio idærum fit ab intellectu Diuino, quod vocabulum, fit, importat actualitatem: de se enim & antequam accedat intellectus Diuinus, sunt virtualiter & fundamentaliter distincta, ergo adueniens intellectus Diuinus debet aliquid noui ponere, & certè nihil aliud quam actualem distinctionem rationis. Meo quidem iudicio sincerè loquerentur authores contrariæ opinionis, negando auctoritatem D. Th. quoad hoc, quam taliter glossando,

Impugnatio.

Pro probatione alterius partis resolutionis, scilicet quoad entia ficticia, oportet aduertere comunem doctrinam peccare in his, quòd idè denegat fabricam huiusmodi entium rationis ipsi Deo; *Primo* quia hoc poneret imperfectionem in Deo. *Secundo* quia Deus conceperet res aliter quam sint.

Nam 1. Probatur quod nullo est imperfectio in Deo facere entia ficticia.

Quare censetur probata nostra Resolutio, si hæc falsa esse ostenderimus, scilicet quòd neq; esset imperfectio in Deo neq; Deus cognosceret aliter res quam sint, quòd autem utrumq; sit fallum, probatur.

Primum quidem primo probatur: Nulla est imperfectio in potentia quod se extendat ad plura obiecta, immò potius est maxima perfectio: sed si concedamus Deo fabricationem entium rationis, etiam fictitiorum, intellectus Diuinus sese extendat ad plura, etiam verba & bona: nam sicut ens rationis est aliquo modo ens, ita etiam est aliquo modo verum & bonum. Quòd si id denegemus Deo, ergo illud admitendum est. Conf. quod est perfectio in nostro intellectu, est quoque perfectio in intellectu Diuino: sed est perfectio in nostro intellectu, quòd faciat entia rationis, ergo & erit perfectio in intellectu Diuino. Maior patet, minor probatur: si esset imperfectio in nostro intellectu quòd faciat entia rationis, potentia sensitiva; quæ secundum comunem doctrinam non faciunt entia rationis, erunt perfectiores nostro intellectu, at hoc non, ergo neque illud. Conf. quare enim potentia v. g. auditiva, non facit entia rationis, intellectus verò facit? nihil certè aliud potest responderi, nisi quia intellectus est potentia perfectior, quam auditiva.

Secundum quoq; probatur ex destructione fundamenti contrariæ opinionis: in hoc enim decipitur, quòd existimet, quòd Deus conceperet entia rationis per modum entium realium: id enim non præstat, sed ea cognoscit vt sunt; & quia non sunt entia realia, idè non illa apprehendit per modum entium realium; itaq; Deus ea iudicat non esse in rerum natura, sed tantum intelligit, ac si essent in rerum natura. Adde quod optimè retorquerem argumentum contra ipsosmet, hunc in modum: Idè dicunt Deum non posse facere entia rationis, quia tunc Deus cognosceret res aliter quam sint: sed quare ab illis (tenent enim excepto Vasquez, Deum non facere quidem, bene tamen cognoscere entia rationis) dum Deus cognoscit entia rationis, cognoscit ea per modum entium, id est ac si essent, vel ac si non essent? si secundum, habeo intentum; & idè tunc non decipitur cognitio Diuina: si primum, ergo decipitur cognitio Diuina, fertur enim circa id quòd non est, illudq; cognoscit ac si esset.

Ex his inferendum est, & quòd Deus facere possit, atque à fortiori cognoscere entia rationis. Confirmaturq; resolutio quoad utrumque ens rationis: Deus id potest facere se solo, quòd facit cum causis secundis efficientibus: sed nonster intellectus facit ens rationis, & Deus concurrens cum eo, ergo & se solo Deus id præstare potest. Maior & minor satis patent: ad quas tamen respondet Meurissius, qui licet admittat Deum

Non modo facit sed & cognoscit entia rationis.